

Η ΠΡΕΤΣΙΟΖΑ

Ἡ «Πρετσιόζα» τοῦ Βασιλικοῦ δράμα, βέβαια δὲν εἶναι, οὔτε καὶ ἔργο μὲ φιλολογικὴ ἀξίωση. Ἐνα κοινότατο ρομαντικὸ παραμῦθι γεμᾶτο ἀνόητες σκηνές, φορτωμένο ψευτοπεριπάθεια καὶ τὰ τέτοια. Ὁ λοφάνερο πῶς εἶναι καμωμένο ἐπίτηδες γιὰ λιμπρέτο ὄπερας, μπορεῖ κι' ὀπερέτα; Τὸ μπάσιμο τῶν Ἀτσιγγάνων στὴν πρώτη πράξι, τὸ τραγοῦδι τῆς Πρετσιόζας καὶ τοῦ χοροῦ, καὶ γενικὰ ἡ θέσι τῶν προσώπων—τὸ πῶς κουνιούνται στὴ σκηνὴ καὶ τὸ πῶς μιλοῦνε—δείχνουν πῶς τὸ δράμα ξεσηκώθηκε ἀπ' τὸ μελόδραμα. Κρίμα τοῦ μουσικὸς δὲν εἶμαι γιὰ νὰ μπορέσω νὰ ἐχτιμῶσ τὴ τεχνικὴν ἀξία τῆς μουσικῆς τοῦ Weber καὶ τὴν ἐχτέλεσὴ τῆς ἀπ' τὴν ὀρχήστρα τοῦ θεάτρου, ὑποθέτω ὅμως πῶς κι' ὅσοι εἰδικοί τὴν ἄκουσαν δὲ θῆμειναν καὶ πολὺ φχαριστημένοι. Ὁ Θεὸς νὰ φυλάξει νὰ κατηγορήσω τοὺς μου

σικούς τοῦ ὀπωσδήποτε καλὰ τὰ κατάφεραν, πολὺ περισσότερο τοὺς κατημένους τοὺς ἠθοποιούς τοῦ ὅσο κι' ἂ γυμνάστηκαν δὲν μποροῦσαν καὶ νὰ μασκαρευτοῦν σὲ τενόρους καὶ μπαλαρίνους. Ὁ λόγος εἶναι πῶς τέτοια ἔργα γιὰ νὰ πετύχουνε χρειάζονται μέσα τεχνικὰ πολλὰ καθὼς καὶ πλούσιο προσωπικὸ μπαλαρίνες, τραγουδίστρες κτλ. Ἰδέα μας ὅμως εἶναι πῶς καὶ τέτοια ἔργα, βρίσκονται ἔξω ἀπ' τὸ προορισμὸ ἐνὸς δραματικοῦ θεάτρου.

Μὰ ὅ,τι κι' ἂν πῆ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ μὴ θαυμάσῃ τὸ δαιμόνιο αὐτὸ τοῦ Βασιλικοῦ τοῦ λέγεται Οἰκονόμου. Σκηνοθεσία σὰν τῆς δευτέρας πράξης, Ρωμαϊκὴ σκηνὴ δὲ μεταεἶδε κι' οὔτε γιὰ χρόνια πολλὰ ἴσως ἀκόμα θὰ μπόρῃ νὰ δῆ ἀπ' ἄλλα χέρια. Τὸ ζήτημα τῆς σκηνοθεσίας ὅσο κι' ἂν ἄλλοι τὸ βρίσκουν ἀσήμαντο, εἶναι σπουδαιότατο γιὰτὶ ὄχι μονάχα βοηθεῖ στὴν ἐπιτυχία τοῦ ἔργου, μὰ εἶναι καὶ τὸ ἄλφα τῆς τεχνικῆς μόρφωσης τοῦ κοινοῦ. Στὸν Οἰκονόμου ἐπειτα χρωστάει τὸ θέατρο καὶ τὴν ἀνάδειξη τῶσαν καὶ τῶσαν ἠθοποιῶν καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα τὴ μοναδικὴ πρωτοχίτρα τῆς τραγωδίας δεσποινίδα Κοτοπούλη.

★

Γι' αὐτὴ ἀκριβῶς κάποιος μοῦλεγε πῶς στὸ ρόλο τῆς Πρετσιόζας εἶτανε μιὰ μεγάλη ἀνορθογραφία. Συφώνησα μαζί του, μὰ θὰ εἶμουνα ὑπερβολικὰ ἀδικος ἢ δὲν προσπαθοῦσα νὰ τὴ δικαιολογήσω. Τὸ κορίτσι αὐτὸ μὲ τὴ σοβαρὴ μελέτη τοῦ πού τόσο μετρημένα καὶ φρόνιμα φανερώνεται καὶ μὲ τὴν ξεχωριστὴ τέχνη τῆς εἶδειε πῶς ἔχει τὴ φωτιὰ τῆς μεγάλης τραγωδίας. Ἄς τὴν ἀφήσουν λοιπὸ στὴ κλίση τῆς κι' ἄς μὴ δοκιμάζουμε νὰ τῆς φορτώνουν ρόλους ὀλωσδιόλου ἀταίριαχτους· χάρη παριζιάνικη μαζί κ' ἰσπανιόλικα νάζια καὶ τσακίσματα πριμαντόνας, διάπλαση κορμιοῦ τέτοια καὶ γλύκα φωνῆς, ἢ πεταχτάδα τσιγγάνικη, χαρίσματα δηλαδὴ ὅλα τῆς Πρετσιόζας δὲν τὰ εἶχε. Θὰ μοῦ πῆτε καὶ σὲ ποιὰν ἄλλη βρίσκονται; Μήπως ξέρω; Κάλλιο ὅμως νὰ βάζανε μιὰν ἄλλη τοῦ θὰ περνοῦσε ἀπαρατῆρητη παρ' αὐτὴ τοῦ γνωστότατη εἶναι καὶ γιὰ τοῦτο ἴσα ἴσα ἄκουσε τόσες ἄδικες κρίσεις. Αὐτὰ τὰ λέω γιὰ νὰ μὴ πάθει ὅ,τι παθαίνουνε οἱ περισσότεροι Ρωμιοὶ θεατρίνοι τοῦ νομίζου πῶς ἂν πετύχουν σ' ἓν κ' εἶδος μποροῦν ὕστερα ὅλα νὰ τὰ καταπιαστοῦνε. Οἱ ἄλλοι ἠθοποιοὶ ἀρκετὰ καλοὶ—μάλιστα ὁ κ. Ζάννος καὶ ἡ κ. Φύρστ. Ἐξάιρεση ἔκανε καὶ ὁ κ. Λούης τοῦ καθὼς

κι' άλλοτες γράψαμε για «ζέν-πρεμιέ» δράματος
δέν κάνει καθόλου. Ό κ. Μέργουλας νομίζουμε πώς
είναι για τέτοιους ρόλους πολύ καλότερος.

Ἡ μετάφραση ἐκλεχτή, σάν ὅλες τίς μετάφρα-
σες τοῦ Χατζόπουλου, ἂν καί σέ πολλά πρᾶ πολλὰ
μέρη κάποιος φάινεται καθαρεβουσάνος, ἀνακατευό-
μενος στό Βασιλικό, ἔβαλε καί παράβαλε τήν οὐρί-
τσα του.

Λ. ΣΙΓΑΝΟΣ